

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Sabiedrības integrācijas fonds

Kultūras ministrija

Projektu Nr. 2019.LV/NVOF/IAS/014/21 "Ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru darba izvērtējums un priekšlikumi rīcībpolitikas plānošanai, ieviešanai un uzraudzībai bez vecāku gādības palikušu bērnu aprūpes uzlabošanai ilgtermiņā" finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

AUSTRIJA

Augšaustrijas federālajā zemē – atbalsta centrs “**Plan B**”
Karintijas federālajā zemē – **SOS atbalsta centrs**

29.10.2019

L. Skutāne

Augšaustrijas federālajā zemē – atbalsta centrs “Plan B”

Karintijas federālajā zemē – **SOS atbalsta centrs**

- Augšāustrijā ir 18 atbalsta centri un apmēram tik pat pašvaldību institūcijas, kas darbojas tajā pašā laukā.
- Plan B strādā ar dažādām mērķgrupām: adoptētājiem, ilgtermiņa audžuģimenēm, vidējā termiņa audžuģimenēm, īstermiņa audžuģimenēm.
- Ilgtermiņa un vidējā termiņa audžuģimenēm Plan B nodrošina:
 - Sākotnējo apmācību programmu (obligāta);
 - Seminārus, kursus, lekcijas par visdažākajām tēmām (nav obligāta);
 - Atbalsta grupas (grupas moderē sociālais darbinieks vai terapeits; dalībnieku skaits 5 -12 dalībnieki; biežums - 1 reizi mēnesī);
 - Supervīzijas (pēc izvēles - katram audžuvecākam, vai abiem kopā) – 8 reizes gadā. Ja nepieciešams biežāk, tad līdz 12 reizēm gadā.

- Visus pakalpojumus audžuģimenēm **finansē Augšāustrijas zemes valdība**. Mērķgrupām šie pakalpojumi ir **bez maksas**.
- Augšāustrijas zemes **pašvaldības ir atbildīgas par audžuģimenēm**. Ja kādai no tām ir nepieciešams konkrēts pakalpojums (piem., speciāla terapija bērnam), audžuģimene vēršas pie pašvaldības sociālā darbinieka un tas organizē attiecīgu speciālu atbalsta sistēmu ģimenei. Šos pakalpojumus audžuģimene nesaņem no Plan B, bet no pašvaldības.
- Bērna **saskarsmi ar bioloģisko ģimeni organizē, plāno un nodrošina pašvaldības sociālais darbinieks**. Tas ir viens no būtiskākajiem atbalsta sistēmas blokiem audžuģimenēm.

- **Audžuģimeņu atbalsta pakalpojumu kvalitātes vadībai izmanto **Science of Safety** metodi**
 - Uz risinājumiem orientēta metode. Mērķis – atrast daudz labi strādājošus risinājumus, tad salīdzināt tos ar problēmu, kāpēc bērns ir nonācis audžuģimenē. Tiek vērtēts, kas ir vislabvēlīgākais risinājums bērnam un tad visas tālākās rīcības tiek pakārtotas šī risinājuma īstenošanai;
 - Metode **nefokusējas uz trūkumiem un problēmām**, bet gan uz labo lietu un **stipro pušu identificēšanu** gan audžuģimenēs, gan bioloģiskajās ģimenēs.
 - **Ļoti spēcinoša un iedvesmojoša metode** visiem iesaistītajiem, jo īpaši bioloģiskajām ģimenēm - vienmēr meklē risinājumus, kas vislabāk strādā attiecībā uz bērnu, bioloģisko ģimeni un citiem iesaistītajiem.
 - **Precīzi dokumentēts process** - ikviena telefonsaruna un mājvizīte tiek dokumentēta.

- Science of Safety metodi **izmanto visos sociālajos pakalpojumos** Augšaustrijā.
- Atbildīgā Augšaustrijas federālās zemes institūcija regulāri **organizē pieredzes apmaiņas sanāksmes**, kurās tiekās visu sociālo pakalpojumu sniedzēju organizāciju pārstāvji, lai kopīgi izstrādātu dokumentus un metodes, veidotu labu sadarbības tīklu.
- Augšaustrijā ir šo **metodi pārstāvošās organizācijas birojs**, kas darbojas ar padomdevēja funkcijām metodes ieviešanā un uzturēšanā.
- Konsultantkompānija piedalās arī katras pakalpojumu sniedzējas organizācijas **iekšējās darba sanāksmēs**, konsultē un sniedz padomus.
- Visi sociālie darbinieki un citi speciālisti, kas sniedz atbalstu, ir **apmācīti darbam** ar Science of Safety metodi.
- Sociālajiem darbiniekiem no atbalsta centriem un no pašvaldības notiek **kopīgas mācības**.

Ārējais audits

- Augšaustrijas federālās zemes atbildīgā institūcija **vienu reizi gadā klātienē monitorē pakalpojuma sniedzējus**, pārbauda dokumentus.
- Primāri pārbauda, vai organizācijas darbība **atbilst normatīvo aktu prasībām**, vai ir atbilstība noteiktām darba **metodēm**, t.sk., Science of Safety.
- Atbildīgā institūcija **veic pārbaudi, novērtē, iesniedz rekomendācijas** un nākamajā auditā kontrolē rekomendāciju izpildi. Jo īpaši tiek pārbaudīta jaunu vadlīniju ieviešana praksē.
- Organizācijas ļoti atzinīgi vērtē šos ārējos auditus un **atzīst tos par palīdzošiem un izaugsmi veicinošiem**, jo liek paskatīties uz daudziem ikdienas darba jautājumiem no citas perspektīvas. Auditi ir ļoti praktiski orientēti, tā vienlaicīgi ir iespēja labai diskusijai un labāko risinājumu atrašanai.

Iekšējais audits

- Pakalpojuma **kvalitāti apzina vienu reizi gadā anketējot** audžuģimenes, bērnus, bērna bioloģiskās ģimenes, pašvaldības sociālos darbiniekus. Attiecībā uz īstermiņa ģimenēm anketēšana notiek ik reizi, kad bērns aiziet no audžuģimenes.

- **Vietējās pašvaldības ir pilnībā atbildīgas** par atbalsta nodrošināšanu audžuģimenēm un finansē šos pakalpojumus audžuģimenēm.
- SOS atbalsta centrs **sniedz atbalstu un nodrošina apmācības** audžuģimenēm.
- **Bērns ir vietējās pašvaldības sociālā darbinieka atbildība**, t.sk. par saskarsmi ar bioloģisko ģimeni. Atbalsta centrs šajā procesā var tikai sniegt rekomendācijas un viedokli.
- SOS centrā visi darbinieki ir **klīniskie psihologi un nav pašiem savu sociālo darbinieku**. SOS sadarbojas ar vietējās pašvaldības sociālo darbinieku.
- SOS speciālisti strādā nevis no biroja, bet gan **brauc pie ģimenēm** uz mājām visā Korintijā, tiekās un sniedz atbalstu ģimenes dzīves vietā.

- SOS atbalsta centrs pakalpojuma kvalitāti nodrošina ar šādu **metožu palīdzību**:
 - **reizi ceturksnī** SOS centra speciālisti dodas pie audžuģimenes mājvizītē, lai pārrunātu bērnu attīstību un grūtības;
 - audžuģimenēm **1 reizi mēnesī** ir jā sagatavo pārskats par bērna attīstību;
 - **1 reizi gadā** mājvizītes laikā SOS speciālists, piedaloties vietējās pašvaldības sociālajam darbiniekam, kopā ar audžuģimeni pārskata bērna attīstības progresu par iepriekšējā gada periodu, t.sk., pārrunā audžuģimenes un bērna vajadzības, grūtības, kā arī aizpilda SOS izstrādātu anketu – **galvenais ārējās kontroles instruments**;
 - **1 reizi gadā** audžuģimene piedalās apmācībās.

- Uzskatāms, ka pakalpojums ir nodrošināts kvalitatīvi, ja SOS atbalsta centrs:
 - veic 4 sarunas ar ģimeni gadā;
 - nodrošina audžuģimenei apmācības;
 - piedalās ikgadējā sarunā ar audžuģimeni un pašvaldības sociālo darbinieku.
- Katra gada beigās SOS atbalsta centrs veic **audžuģimeņu aptauju**, lai noskaidrotu centra stiprās puses un pilnvedes jomas.
- Arī pašvaldība 1 reizi gadā veic **audžuģimeņu aptauju**, lai noskaidrotu, vai audžuģimenes ir apmierinātas ar SOS pakalpojumu kvalitāti, kā arī lai noskaidrotu audžuģimeņu un bērnu vajadzības, vēlmes.